

Fördjupningskurs 1 i Svenska som andraspråk 30 hp

Delkurshandledning för svenska som andraspråk 15 hp (61–75 hp), halvfart/helfart

Kurskoder: 910G03, 93SA51

Kursansvarig lärare

Elisabeth Zetterholm

elisabeth.zetterholm@liu.se

013-281961

Kursmål

Efter avslutad kurs ska den studerande:

- ha breddat och fördjupat sina kunskaper inom ämnesområdet svenska som andraspråk
- ha utvecklat en förmåga att reflektera kring forskningsmetodiska frågor
- självständigt kunna genomföra, skriftligen redovisa och granska en språkvetenskaplig forskningsuppgift inom ämnesområdet svenska som andraspråk

Kursinnehåll

I det momentschema som följer med studiehandledningen finns en tidsplan (som kan komma att revideras under kursens gång).

Kursen innehåller fördjupade studier i såväl svenska språket som språkutveckling, kultur och didaktik. Den studerande ska själv kunna påverka innehållet och i samråd med kursansvarig lärare själv välja kurslitteratur i delar av kursen.

Kursen innehåller också studier av forskningsmetodik inom ämnet. Kursen innebär också att den studerande genomför och i form av en uppsats redovisar en självständigt genomförd forskningsuppgift. Uppsatsarbetet inkluderar studier av litteratur av relevans för uppsatsen samt granskning av en annan students uppsats

---

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur

Avhandling om någon aspekt av svenska som andraspråk

Litteratur för de som ska skriva uppsats

Egen vald fördjupningslitteratur

Egen vald grammatiklitteratur

Rekommenderad litteratur (titlar kan tillkomma)

Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.) (2004, 2013). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur.

Flerspråkighet – en forskningsöversikt. Vetenskapsrådets Rapportserie 5:2012, <https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2012-06-01-flersprakighet---en-forskningsoversikt.html>

Uppsatslitteratur

Friberg Febe (red.) (2006). *Dags för uppsats: vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* Lund: Studentlitteratur. (Lämplig för konsumtionsuppsats).

Kortfattad uppsatsguide (2010). Sammanställd av Gunnar Gårdemar. Sändes som e-postbilaga till kursdeltagarna före kursstart.

Lagerholm, Per (2005). *Språkvetenskapliga uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.

Svenska skrivregler (2000). Utgivna av Svenska språknämnden. Liber.

Annan litteratur av värde för kursen:

Hallström, Anna & Östberg, Urban (1997). *Klara grammatiktest i svenska som främmande språk*. Lund: Studentlitteratur.

Hallström, Anna & Östberg, Urban (1999). *Svår svenska. Idiom och slang i urval*. Lund: Studentlitteratur.

Hallström, Anna & Östberg, Urban (2001). *Svår grammatik och ordbildning i svenska som främmande språk*. Lund: Studentlitteratur.

Källström, Roger (2012). *Svenska i kontrast. Tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. Lund: Studentlitteratur.

Musk, Nigel; Wedin, Åsa (red.) (2010). *Flerspråkighet, identitet och lärande*. Lund: Studentlitteratur.

Rehnqvist, Gunilla (2010). *Svenska för utländska studenter*. Lund: Studentlitteratur.

Rienecker, Lotte, Stray Jørgensen, Peter & Skov, Signe (2014). *Att skriva en bra uppsats*. Samfundslitteratur och Liber.

Boyd, Sally & Ericsson, Stina (red.) (2015) *Sociolingvistik i praktiken*. Lund: Studentlitteratur.

Strömquist, Sven; Uppstad, Per Henning; Wagner, Åse Kari H. (2010). *Den flerspråkiga människan*. Lund: Studentlitteratur.

Wedin, Åsa (2010). *Vägar till svenskt skriftspråk för vuxna andraspråksinlärare*. Lund: Studentlitteratur.

Wedin, Åsa & Hedman, Christina (red.) (2013). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Lund: Studentlitteratur

Här kan du hitta mera litteratur:

<https://www.andrasprak.su.se/>

Examinationsform

Uppgift 1–4 gäller alla kursdeltagare under ht 2019.

1. Referat av en avhandling per student om svenska som andraspråk. **Fokusera i första hand på avhandlingens design gällande syfte, material och metod**, i andra hand på analys och resultatredovisning. Muntlig redovisning om 25 minuter vilken följs av en kortare diskussion. En kortfattad skriftlig redovisning av avhandlingen på 1-2 A4-sidor lämnas in i samband med redovisningen. Anmälan sker på redovisningsschema vid kursintroduktionen.

2. **Redovisning av ett grammatiskt moment** som du väljer själv och tycker är relevant för dig och kursen. Beskriv, problematisera, gör ett enkelt förslag på lektionsupplägg. Tid för denna redovisning är 15 minuter. Redovisningen följs av en kortare diskussion. Anmälan på redovisningsschema som ovan. Ingen skriftlig sammanfattning krävs.

3. **Essä I:** fördjupning inom fritt valt ämnesområde inom kursen. **Lämnas in senast måndag 7 oktober, v 41 på Lisam.**

4 **Essä II:** fördjupning av vetenskapligt område som kan bedömas vara relevant för din kommande uppsats. **Lämnas in senast måndag 18 november, v 47 på Lisam.**

Betygskriterier

För att studenten skall kunna erhålla betyget Godkänt på kursen (examinationsuppgifterna) skall följande krav uppfyllas:

Den skriftliga framställningen, Essä 1 och 2, ska även uppfylla följande:

För betyget godkänt ska den studerande:

- visa förmåga att förhålla sig vetenskapligt till problem inom fältet svenska som andraspråk, genom användning av relevanta teorier och relevant forskning
- uppvisa i det skriftliga arbetet en för ämnet lämplig struktur och en språklig utformning så att innehållet framgår tydligt.

Utöver vad som krävs för betyget Godkänd skall också följande krav uppfyllas för att erhålla betyget Väl godkänd:

- i en väl disponerad och språkligt korrekt text på ett självständigt, kritiskt och problematiserande sätt uppvisar god teoretisk kunskap inom svenska som andraspråk
- kan röra sig mellan olika teorier, ser samband och lyfter upp specifika problem på en generell teoretisk nivå
- uppvisar säkerhet och självständighet i sin framställning
- behandlar relevanta aspekter av det valda ämnet.
- sammanfatta presentationen av avhandlingen skriftligt.

För betyget väl godkänd ska ovanstående vara uppfyllt inklusive att den studerande ska:

- på ett kritiskt och analytiskt sätt väcka ett problem och leda det i diskussion
- röra sig mellan olika teorier och texter, jämföra och dra slutsatser
- uppvisa variation och självständighet och utnyttja detta på ett tydligt sätt olika i framställningssätt vid den muntliga presentationen.

Essä – en utgångspunkt

En essä är en text som behandlar ett avgränsat ämnesområde på ett utredande och vetenskapligt sätt. Syftet är att problematisera och strukturera ämnesområdet på ett för läsaren givande sätt. Ämnesområdet kan vara språk och språkbruk i samhället, språk och kultur, språkinläring och språkundervisning i ett andraspråksperspektiv, i detta fall svenska som andraspråk. Du har alltså i uppgift att själv disponera och framställa en text som enligt din uppfattning ger en översiktlig bild med någon fördjupning inom ett av dessa ganska vida områden. Du bör kritiskt analysera och kommentera vad som sägs i litteraturen om ett valt område och det är viktigt att du i slutet av essän skriver något sammanfattande kring området eller problemet som du valt att fördjupa dig i.

I *Nationalencyklopedin* (2012) ges följande definition av *essä*: "(fr. *essai*, eg. 'prov', 'försök', av likabetydande lat. *exa'gium*), *essay*, betecknar oftast en skriftlig framställning av måttligt omfång där man avser att meddela fakta men gör det på ett personligt sätt." Även om en essä i någon mening kan vara personligt hållen genom att till exempel delvis utgå från egna erfarenheter rörande ska den i detta fall vara vetenskaplig genom att innehålla forskningsresultat och vad som sägs i annan relevant litteratur.

Självfallet ska essän ha en klar disposition liksom att språkbruket ska vara korrekt och utredande, vilket bland annat betyder att du följer den formalia som krävs att för att läsaren ska förstå vem som säger vad och att du delar in i texten på ett korrekt sätt i stycken. **När du hänvisar till litteratur eller andra källor måste givetvis referenser anges och du använder det så kallade parentessystemet (Harvardsystemet).**

För omfånget på essäerna i denna kurs gäller **fem A4-sidor ordbehandlad text**. I löpande text **ska du använda typsnitt Times New Roman, storlek 12 med radavstånd 1,5. Rubriker sätts i avvikande typsnitt** och med en **större storlek** än den löpande texten. Essän ska även ha **försättsida** och **litteraturförteckning**, vilka ej inräknas i ovan angivna sidantal (och detsamma gäller även eventuell innehållsförteckning). Använd mellanrubriker.

Essäns delar

Titelsida med titel, författarnamn, kurs, institution, universitet, datum (pagineras ej).

Inledning som avgränsar område och problem.

Utredning/redovisning (sätt annan rubrik!) av område och problem med referenser, resonemang och reflektion.

Sammanfattning med slutsatser och eventuella rekommendationer.

Litteraturförteckning i alfabetisk ordning efter författarens efternamn (gäller även referenser till elektronisk information), även förnamn skrivs ut.

För essä 1 gäller 3-5 källor som utförligt används genomgående i essän.

För essä 2 är det lämpligt med 5-10 källor.

Policy rörande fusk och plagiat

På senare år har det inom lärarprogrammets olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet.¹

Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas.²

Enligt Hult och Hult (2003) är fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett.³

När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.⁴ Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många "snedsteg" vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1. *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare, antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida, och som 2. *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor, det ska man göra i en vetenskaplig uppsats, men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en uppsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss i vissa kurser av databasen URKUND, till vilken studenten ska skicka sin examinations-

---

¹ Se t.ex. DN 2005-06-07, www.dn.se/DNet/road/Classic/article/0/jsp/print.jsp?&a=424862, 2005-06-08;

Lärarnas tidning nr. 16 2005.

² Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

³ Hult och Hult 2003 s. 11.

⁴ Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

och/eller fördjupningsuppgift.⁵ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.⁶ För alla studenter och kanske speciellt blivande lärare, bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Ökningen av uppsatsplagiat i skolan ställer också nya krav på dem som läser på lärarprogrammet. Mycket talar för att dagens och framtidens lärare behöver vara kompetenta användare av informations- och kommunikationsteknik och dessutom goda vetenskapliga skribenter och stilister, bl.a. för att kunna känna igen och stävja olika former av plagiat. Men lärare behöver även omfatta och förmedla en kunskapssyn där skrivande som process och lärtillfälle betonas.

---

⁵ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet. För mer information, se www.urkund.se.

⁶ Hult och Hult 2003 s. 17.

Momentschema

Vecka	Moment	Innehåll
34 Tisdag 20/8 kl 15.15-17 Sal: KY41	Kursintroduktion	
36 Torsdag 5/9 kl. 15.15-17 Sal: KY31	Seminarium	Information om essä 1
37 Torsdag 12/9 kl. 15.15-17 Sal: I102	Seminarium	Redovisningar
38 Torsdag 19/9 kl. 15.15-17 Sal: I204	Seminarium	Redovisningar
39 Torsdag 26/9 kl. 15.15-17 Sal: I204	Seminarium	Redovisningar
40	Eget arbete med essä 1	
41 Torsdag 10/10 kl. 15.15-18 Sal: I204	Seminarium Inlämning av essä 1 på Lisam måndag 7/10	Redovisningar
42 Torsdag 17/10 kl. 15.15-18 Sal: KY41	Seminarium	Redovisningar Information om essä 2

43	Eget arbete med essä 2	
44 Torsdag 31/10 kl. 15.15-18 Sal: KY41	Seminarium	Redovisningar
45 Torsdag 7/11 kl. 15.15-18 Sal: I102	Seminarium, ev eget arbete med essä 2	Redovisningar
46 Torsdag 14/11 kl. 15.15-18 Sal: I204	Seminarium	Redovisningar
47 Torsdag 21/11 kl. 15.15-18 Sal: I204	Seminarium Inlämning av essä 2 på Lisam måndag 18/11	Redovisningar
48 Torsdag 28/11 kl. 15.15-18 Sal: I204	Seminarium	Redovisningar